

Trede voor trede de Safety Culture Ladder op

Welkom! We starten om 13.00 uur

A&O fonds Waterschappen 1 februari 2022

1

Programma

1. Aanleiding webinar - ambities Platform waterschapswerken door Richard Moerenhout
2. Safety Culture Ladder: Wat is het? Toelichting en werkwijze door Erik Krops
3. Praktijkervaringen, interview
Waterschap Drents Overijsselse Delta door Peter Staats en Arie Stegeman
Waterschap Hollandse Delta door Sammy Rose en Emma Brouwer
4. Kort met elkaar in gesprek in groepjes

Afsluiting

2

2

Veiligheid in projecten bij de waterschappen

3

3

Missie & Visie Platform Waterschapswerken

Missie: het minimaliseren van ongevallen die leiden tot verzuim

Visie: alle waterschappen gaan bewust om met veiligheid in hun projecten en maken dit onderdeel van de voorbereiding, de aanbesteding en de uitvoering van hun projecten/werken

Ambitie: alle waterschappen staan begin 2024 op trede 3 van de veiligheidsladder staan (met een tussenstap op trede 2 begin 2023) en passen dit als eis toe in hun aanbestedingen bij projecten.

4

4

Aanleiding

2018 Onderzoeksraad voor Veiligheid publiceert 'Bouwen aan constructieve veiligheid'

Opdrachtgeversforum in de Bouw in samenwerking met Bouwend Nederland initieert TOP beraad over Veiligheid

2019 sectorbreed Actieplan waarbij veiligheid op 3 onderdelen structureel en in de breedte van de bouwsector wordt vergroot. SWW neemt initiatief over

2020 PWW initieert de werkgroep Veiligheid om gezamenlijk te gaan werken aan verbeteren van veiligheid in de bouw en zoekt daarbij de samenwerking met het SWW en aansluiting bij de 3 Topdoelen.

5

Topdoelen

Regie op veiligheid in het bouwproces

Omgevingsveiligheid, de impact op de omgeving

Borgen van constructieve veiligheid

Bouwwerkveiligheid, de veiligheid van het bouwwerk zelf

Het verinnerlijken van het lerend vermogen Bouwplaatsveiligheid, ARBO en de cultuur van het lerend vermogen

6

Plan van aanpak

1. Opstellen van gezamenlijke manifest waterschappen van onze ambitie
2. Communiceren richting de markt wat we onze ambitie is en wat dat voor hun betekent
cq gaat betekenen
3. Samen kennis ontwikkelen, delen en borgen
4. Veiligheidsbewustzijn bij onze medewerkers (verder) ontwikkelen
5. Monitoren, sturen en bijsturen

7

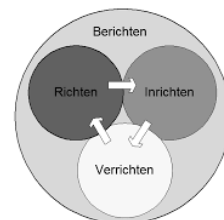
Stappen

Eerste stap

- commitment van secretaris-directeuren op ambitie trede 3 in 2024

Vervolgstappen

- aan de slag om op trede 2 te komen: richten, inrichten, verrichten en berichten
- uitwerken en toepassen van veiligheidseisen richting de markt in contracten
- ondertekenen Governance Code

8

Gesprek met de markt (SWW)

“goed dat het onderwerp wordt opgepakt en dat de neuzen dezelfde kant op staan. Het besef dat je als waterschap eerst zelf op trede 3 moet staan, voordat je het kunt uitvragen.”

9

Actueel: CROW-Handreiking Veiligheid en Aanbesteden

De B6 Infra, een Brabantse overleggroep tussen de uitvoerende infrabouwers, zes grote gemeenten (Den Bosch, Eindhoven, Tilburg, Breda, Helmond en Oss) en de provincie, vroeg CROW te onderzoeken wat in aanbestedingen aangepast kan worden om de spanning tussen aanbesteden en veiligheid te verlagen. Dit onderzoek is gefinancierd door Bouwend Nederland.

Aanleiding hiervoor is de trend dat, ondanks ontwikkelingen in BPKV (EMVI), de prijs bij veel aanbestedingen een belangrijke rol speelt bij de gunning. Om een kans te maken op de opdracht moeten inschrijvers alle niet-noodzakelijke kosten uit hun inschrijving schrappen. En juist dan kan het gaan knellen op het gebied van veiligheid.

BEWEGWYZERING RISICOVOL WERK...

[CROW Nieuws - CROW](#)

10

Vragen?

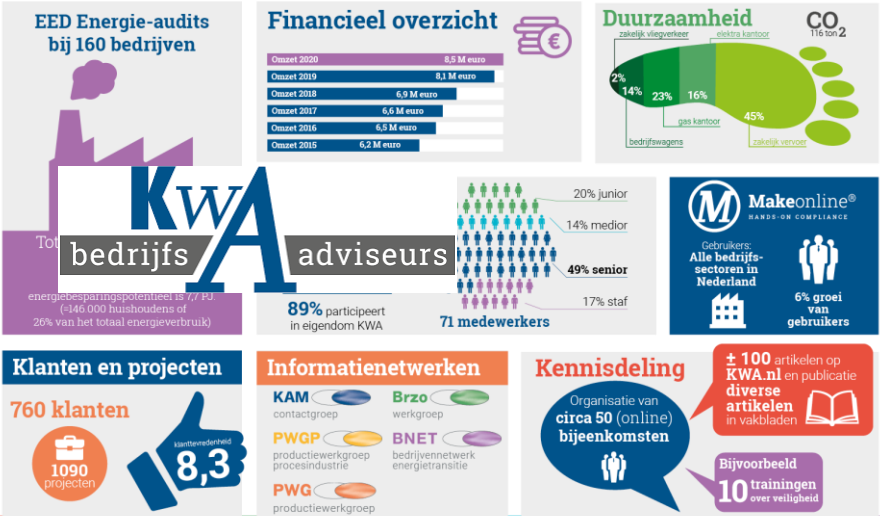

11

11

Dit zijn wij in 2020

✓ Milieu en omgeving ✓ KAM-management ✓ Energie- en procestechniek ✓ Arbo en veiligheid

12

12

VEILIGHEIDSLADDER®
NEN

Safety Culture Ladder (SCL) - Wat is het?

Gericht op:

- Cultuur / houding en gedrag
- V&G bewustzijn
- Bewust veilig werken / handelen

Niet systeem gericht (wat heb je wel/niet)

Methode om continue te meten en te verbeteren van houding en gedrag

- Onveilige situaties verminderen
- Landelijk dezelfde doelen na te streven
- In de tactiek dezelfde methode te hanteren
- Bereiken collectief lerend vermogen
- Niet alleen voor eigen organisatie

15

15

Ontwikkelingen Safety Culture Ladder

ProRail
Tennet
NEN

 Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

de vereniging van bouw- en infrabedrijven

**GOVERNANCE
CODE
VEILIGHEID
BOUW**

UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

16

16

Veiligheid in Aanbesteding (ViA)

- <https://gc-veiligheid.nl/tools/veiligheid-in-aanbesteding-via>

Veiligheid in Aanbesteding (ViA)

17

17

Doelen gezond en veilig werk in 2022 (Nederlandse Arbeidsinspectie)

- Het bijdragen aan meer **bewustwording van werkgevers en werknemers** van de gevaren van ongezond en onveilig werken.
- Het in samenwerking met relevante ketenpartners stimuleren van een cultuur van veilig en gezond werken en het aanpakken van misstanden.

Interventies bij verschillende partijen

- Werkgevers, grote opdrachtgevers en werknemers.
- Opdrachtgevers die aannemers inhuren.

18

18

Kansen voor Waterschappen

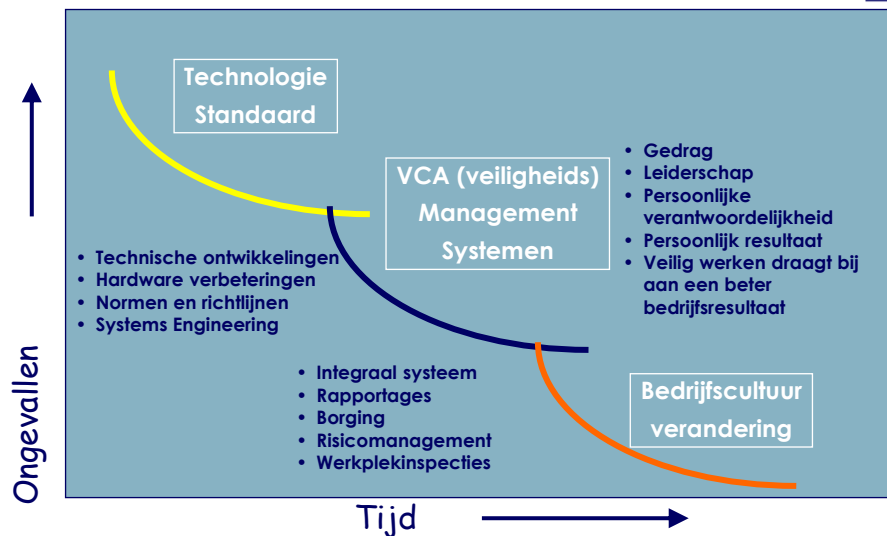
- Positief imago
- Verbeterde relatie met stakeholders
- Overheden
- Leveranciers/afnemers
- Maatschappij
- Duurzame bedrijfsvoering

19

19

Ontwikkelingen veiligheid

1 februari 2022

20

Relatie met veiligheidsmanagementsystemen

Audits managementsystemen

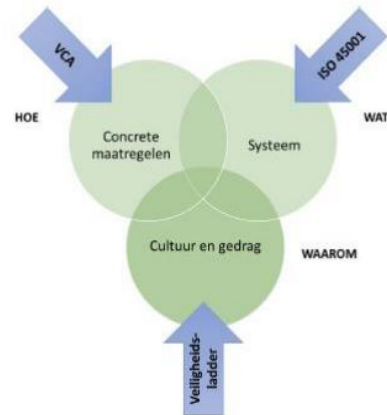
- Gericht op controleren processen en documentatie
- Continue verbeteren (hulpmiddelen en systeem)

Audit SCL

- Gericht zijn op gesprekken en observatie (praktijksituatie)
- Menselijke factor (bewustzijn V&G)
- Objectief meten houding en gedrag (V&G)

Relatie

- Door verschil in aanpak is SCL aanvulling op systeemnormen

21

21

Vragen

22

22

Pauze – 10 min

De Safety Culture Ladder SCL: Gedrag ... Gedrag ... Gedrag ...

Voorbeeld Meldcultuur leren van incidenten

1. Uiting

Melden van incidenten gebeurt regelmatig of te weinig

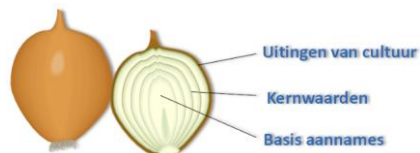
2. Kernwaarde

In ons V&G beleid staat dat iedereen incidenten moet melden zodat we ervan kunnen leren

3. Huidige basisaannames

‘..Problemen lossen we gelijk op, ervan leren is niet zo nodig..’

‘..melden is toegeven aan falen = de vuile was buiten hangen (‘blame’)...’

25

25

Hoe ziet de SCL eruit?

- De SCL bestaat uit vijf treden.
- De laddertreden geven de ontwikkelingsfase aan waarin een bedrijf zich op het gebied van veiligheidsbewustzijn begeeft.

Waar positioneer jij jouw organisatie?

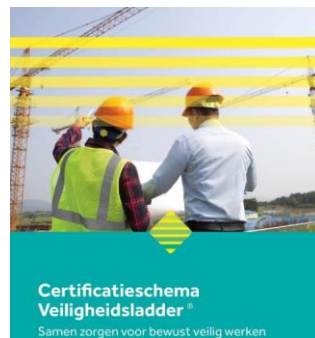
26

26

Handboek en norm (certificatieschema)

[Handboek Safety Culture Ladder 4.0](#)

[Certificatieschema Veiligheidsladder 4.0](#)

27

27

Certificatieschema Safety Culture Ladder

Onderwerp	Toelichting
Eisen	waar moet een bedrijf aan voldoen
Criteria	tegen welke norm wordt getoetst
Auditorrichtlijnen	waar wordt op gelet
Scores	hoe wordt het voldoen aan de criteria gewaardeerd
Weging	welke bedrijfsaspecten / bedrijfskarakteristieken wegen het zwaarst

Niet het hebben van (het wat), maar het hoe en waarom is bepalend in de Veiligheidsladder.

28

28

Bedrijfsaspecten / karakteristieken

Audits en reviews
Trends en statistieken

Melding
Onderzoek en opvolging incidenten
Dagelijkse controle
Bijeenkomsten

Werkplanning
Werkplekveiligheid
Procedures

Managementinteresse
Medewerkersbetrokkenheid
Prestatiebeloningen

Veroorzakers ongevallen
Winstgevendheid
Continuïteit

Opdrachtnemers
Competentie en training
Afdeling VLG

29

29

Bedrijfsaspect: 1 Leiderschap Karakteristiek: 1.2 Betrekken medewerkers

	Trede 2	Trede 3	Trede 4	Trede 5
Eis	T2-1.2.3 Het management ziet toe op naleving van gedragsregels.	T3-1.2.5 Het management observeert en bespreekt houding en gedrag van medewerkers.	T4-1.2.5 Het management stimuleert dat medewerkers elkaar aanspreken op V&G-gedrag.	T5-1.2.4 (Operationele) Medewerkers evalueren zelf V&G-uitkomsten en -gedrag
Criterium	T2-1.2.3 Het management controleert steekproefsgewijs , meestal na een ernstig ongeval , of medewerkers zich houden aan de regels.	T3-1.2.5 Het management voert gerichte gedragsobservaties uit.	T4-1.2.5 Het management betrekt medewerkers actief bij observaties.	T5-1.2.4 (Operationele) Medewerkers evalueren zelf de V&G- (gedrags)aspecten van de uitgevoerde activiteiten en melden eventuele problemen of knelpunten.
Scores	J/N [150].	Volledig [150]; Grotendeels [120]; Deels [60]; Niet [0].	Volledig [150]; Grotendeels [120]; Deels [60]; Niet [0].	Volledig [150]; Grotendeels [120]; Deels [60]; Niet [0].

30

30

Auditorrichtlijn Welk gedrag moet te zien zijn?

	Trede 2	Trede 3	Trede 4	Trede 5
Auditorrichtlijn	T2-1.2.3 Als geconstateerd wordt dat er niet volgens de regels is gewerkt neemt het management correctieve maatregelen. Deze maatregelen hebben veelal het karakter van straffen, aanscherpen regels, herinstructie etc.	T3-1.2.5 Het management is in staat om gedragsobservaties uit te voeren. Observaties zijn gericht op veiligheidsbewustzijn en veilig bewust handelen en worden regelmatig uitgevoerd op kantoor en/of op locatie. Het is essentieel dat geobserveerde medewerkers tijdens de observaties terugkoppeling krijgen over hun gedrag en handelingen. Het observeren en bespreken van gedrag kan tijdens (geplande) observatierondes of gewoon in de dagelijkse werksituaties.	T4-1.2.5 Medewerkers observeren zelf. Het doel ervan is dat medewerkers leren om (on)veilig V&G-gedrag te herkennen en elkaar hierop aan te spreken. Observaties worden met zeer grote regelmatig uitgevoerd (op kantoor en/of op locatie), tijdens observatierondes of in de dagelijkse werksituatie. De auditor loopt tijdens een observatie mee als waarnemer om de effectiviteit van de gedragsobservatie te toetsen.	T5-1.2.4 De evaluatie kan onder andere plaatsvinden op basis van de risicobeoordeling die kort voor aanvang van de werkzaamheden heeft plaatsgevonden en/of aan het einde van de werkdag/het werk. De auditor kan de effectiviteit beoordelen aan de hand van de geregistreerde uitkomsten (meldingen, actiepunten, e.d.) of andere wijze van borging en op basis van interviews met betrokkenen op geselecteerde projecten.

31

31

Veiligheid in daden – door iedereen

Directie	Projectleider	Monteur	Inkoop	Verkoop
Hoe sturen we op V&G gedrag?	Haalbare planning?	V&G gedragsnorm	V&G-prestaties leveranciers?	Afspraken met opdrachtgevers
Waarderen?	Vertraging, en dan?	Aanspreken?	V&G kwaliteit / prijs?	Profileren op V&G?
Voorbeeld-gedrag?	Voldoende en juiste mensen?	V&G competent?	Consistente beslissingen?	Voldoende en juiste mensen?

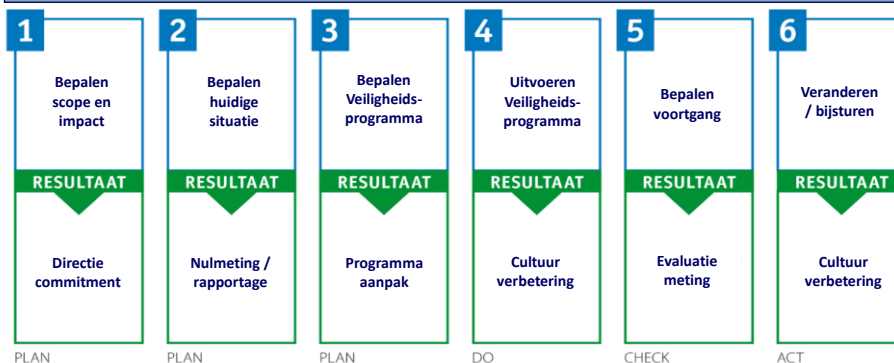
32

32

Stappenplan KWA

Visie KWA: 6-STAPPENPLAN naar cultuurverbetering

IMPLEMENTATIE

33

33

Wat levert het op?

- Overzicht en inzicht in veiligheidsbewustzijn per bedrijfsaspect / karakteristiek
- Input om de duurzame en strategische doelen vast te stellen
- Draagvlak voor opstellen Plan van Aanpak

34

Vragen

35

35

Interview Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD)

Interview met:

Peter Staats (Projectmanager)

Arie Stegeman (veiligheidskundige/adviseur bedrijfsvoering)

36

Vragen

37

37

Pauze – 10 min

38

38

Interview Waterschap Hollandse Delta (WSHD)

- Interview met:
- Sammy Rose (Integraal veiligheidskundige)
 - Emma Brouwer (Integraal veiligheidskundige)

Vragen

Met elkaar in gesprek

15 min. in groepjes van 5 personen

Ga met elkaar in gesprek over:

1. Wat heb je nodig om de volgende stap te zetten?
2. Welke support heb ik hierbij nodig?

Noteer een aantal antwoorden en deel deze bij terugkomst in de chat

41

Vooruitzicht - webinar 15 maart 2022

Behoeftte worden meegenomen uit dit webinar

Onderwerpen 15 maart

1. Cultuur, houding en gedrag tussen de oren te krijgen
2. Wat is essentieel voor veilig handelen en werken?
3. Rol van leidinggevende?
4. Voorbeeld(rol) bij een veiligheidscultuur.
5. Safety Walk (aanpak)
6. Voorbeeld aan de hand van foto.
7. Delen van praktijkervaringen

<https://youtu.be/kk5OtXCpPo4>

Aanmelden kan nog!

42

“En...Actie!”

**Zelfs een klein stapje omhoog
is hoger dan de vorige trede**

43

Extra Sheets als naslagwerk

- Webtool Safety Culture Ladder NEN

44

44

Safety Culture Ladder (SCL) Producten: Dezelfde SCL maar verschillende manieren van toetsen

Er zijn nu 4 producten:

- 1. SCL Original
- 2. SCL
- 3. SCL Light
- 4. Approved Self Assessment

Product	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
SCL Original	100% audit - SCL Original certificaat 3 jaar geldig met trede-vermelding - Mandagen volgens mandagentabel 2 auditoren	100% audit - Behoud certificaat - Mandagen volgens mandagentabel 2 auditoren	100% audit - Behoud certificaat - Mandagen volgens mandagentabel 2 auditoren
SCL	100% audit - SCL certificaat 3 jaar geldig met trede-vermelding - Mandagen volgens mandagentabel 2 auditoren	Vervolgaudit 40% - Behoud certificaat - Mandagentabel 40% 2 auditoren	Vervolgaudit 40% - Behoud certificaat - Mandagentabel 40% 2 auditoren
SCL Light	SCL Light audit 40% - Statement 3 jaar geldig met trede-indicatie - Mandagentabel 40% - SAQ Extended verplicht - Beoordeling GAP-analyse en actieplan 2 auditoren	Check op actieplan - Behoud statement 1 mandag * 1 auditor	Check op actieplan - Behoud statement 1 mandag * 1 auditor
Approved Self Assessment	Toetsing Self Assessment - Verklaring door LCI 3 jaar geldig zonder trede-indicatie - SAQ Compact verplicht - Beoordeling GAP-analyse en actieplan 1 mandag 1 auditor	Check op actieplan - Behoud verklaring 0,5 mandag 1 auditor	Check op actieplan - Behoud verklaring 0,5 mandag 1 auditor

Webtool SCL Self Assessment Questionnaire (SAQ)

Een keuze maken tussen SAQ Compact en SAQ Extended

De volgende tabel geeft aan wat de verschillen zijn tussen SAQ Compact en SAQ Extended. Deze tabel helpt u te kiezen tussen de twee vragenlijsten.

Auditvorm	SAQ Compact	SAQ Extended
	Korte, eenvoudige versie. Bevat 18 thema's, 72 vragen.	Uitgebreide versie. Vragenselectie op basis van de geselecteerde trede. Bevat 233 vragen op de hoogste trede.
Approved Self Assessment	Deze versie moet u gebruiken bij de Approved Self Assessment.	Deze versie mag niet gebruikt worden bij de Approved Self Assessment.
SCL Light	Deze versie mag niet gebruikt worden bij de SCL Light.	Deze versie moet u gebruiken bij de SCL Light.
SCL	Deze versie mag u gebruiken bij de SCL.	Deze versie mag u gebruiken bij de SCL.
SCL Original	Deze versie mag u gebruiken bij de SCL Original.	Deze versie mag u gebruiken bij de SCL Original.

Uitnodiging: Vragenlijst Safety Culture Ladder NEN | Webtool Safety Culture Ladder

Geachte Erik Krops,

De Safety Culture Ladder (voorheen bekend als de Veiligheidsladder) is een beoordelingsmethode om het veiligheidsbewustzijn en bewust veilig handelen (cultuur en gedrag) in bedrijven te meten. Hierbij wordt de nadruk op de veiligheidscultuur gelegd. NEN beheert de Safety Culture Ladder en heeft de Webtool Safety Culture Ladder ontwikkeld. Met deze webtool kunnen bedrijven een zelfinventarisatie uitvoeren dat ingezet kan worden in een certificatie traject.

U bent uitgenodigd om deze vragenlijst voor de zelfinventarisatie van uw organisatie in te vullen. Mocht u de vragenlijst niet in één keer kunnen afronden, dan kunt u deze altijd tussentijds opslaan. U start een volgende keer weer waar u bent gebleven.

Toelichting
Beste deelnemers,
Dit is de vragenlijst die bedoeld is voor het management en medewerkers van de afdeling Projectrealisatie van WDODefta om te meten op welke trede van de SCL we uitkomen op dit moment.
Bij een aantal vragen is een extra toelichting geplaatst om te verduidelijken wat bedoeld wordt met bijv. directie of management.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om de vragenlijst voor **31 March 2022** in te vullen?

Om de vragenlijst te starten kunt u de onderstaande link gebruiken:

[Vragenlijst 2022](#)

Met vriendelijke groeten,
Safety Culture Ladder

47

47

Vragenlijst invullen

48

48

Welkom Erik Krops

Vragenlijst 2022 Extended

Kies het antwoord dat het beste past bij de vraag.

1/6 Management interesse

De directie overlegt regelmatig met (operationele) medewerkers over het V&G-beleid naar aanleiding van (potentieel) ernstige ongevallen.

☒ Volledig ☐ Grotendeels ☐ Deels ☐ Niet ☐ Niet van toepassing

Opmerking

Het gaat erom dat er tussen directie en (operationele) medewerkers een dialoog is over minimaal (potentieel) ernstige ongevallen. Dat kan via een (vast) overleg met vertegenwoordigers van (operationele) medewerkers, maar ook op andere wijzen zoals personeelsbijeenkomsten. De (potentieel) ernstige ongevallen hebben betrekking op het eigen bedrijf, de branche waarin het bedrijf...

De directie (afdelingshoofd) overlegt regelmatig met (operationele) medewerkers over het V&G-beleid naar aanleiding van (potentieel) ernstige ongevallen.

De directie bespreekt regelmatig doelstellingen, speerpunten, voortgang en resultaten van V&G met managers.

☐ Volledig ☐ Grotendeels ☐ Deels ☐ Niet ☐ Niet van toepassing

Opmerking

Bedrijfsaspecten

Leiderschap en betrokkenheid

Management interesse 0/7

Medewerkers betrokkenheid 0/7

Prestatiebeloning 0/9

Beleid en strategie

Veroorzakers ongevallen 0/4

Winstgevendheid en continuïteit 0/5

Organisatie en opdrachtnemers

Opdrachtnemers 0/7

Competentie en training 0/5

Afdeling V&G 0/6

49

49

Vraag & antwoord SAQ Online dossier

Mijn

Welkom Erik Krops

Vragenlijst 2022 Extended

Geef extra input over de vraag via het opmerkingenveld.

1/6 Management interesse

De directie overlegt regelmatig met (operationele) medewerkers over het V&G-beleid naar aanleiding van (potentieel) ernstige ongevallen.

☐ Volledig ☐ Grotendeels ☐ Deels ☐ Niet ☐ Niet van toepassing

Opmerking

Opmerking

Opmerking bij de vraag

Het gaat erom dat er tussen directie en (operationele) medewerkers een dialoog is over minimaal (potentieel) ernstige ongevallen. Dat kan via een (vast) overleg met vertegenwoordigers van (operationele) medewerkers, maar ook op andere wijzen zoals personeelsbijeenkomsten. De (potentieel) ernstige ongevallen hebben betrekking op het eigen bedrijf, de branche waarin het bedrijf...

De directie (afdelingshoofd) overlegt regelmatig met (operationele) medewerkers over het V&G-beleid naar aanleiding van (potentieel) ernstige ongevallen.

De directie bespreekt regelmatig doelstellingen, speerpunten, voortgang en resultaten van V&G met managers.

Bedrijfsaspecten

Leiderschap en betrokkenheid

Management interesse 0/7

Medewerkers betrokkenheid 0/7

Prestatiebeloning 0/9

Beleid en strategie

Veroorzakers ongevallen 0/4

Winstgevendheid en continuïteit 0/5

Organisatie en opdrachtnemers

Opdrachtnemers 0/7

Competentie en training 0/5

Afdeling V&G 0/6

Werkplek en procedures

Werkplanning 0/7

50

50

Achtergrondinformatie SCL

- <https://www.safetycultureladder.com/>
- <https://www.safetycultureladder.com/nl/hoe-certificeren/documenten/>
- <https://gc-veiligheid.nl/tools/veiligheid-in-aanbesteding-via>